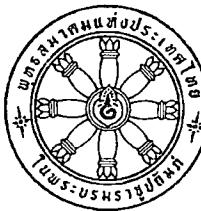

ที่ พสท. / ๒๕๖๑

พิพารณ์สภานาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
องค์กรล้ำรากน้ำต้น ลำดับที่ ๒๖ ชั้นประวัติการศึกษาครุฑ์
๔๓ ถนนพระรามที่ ๑ แขวงพระโขนง เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร. ๐-๘๒๔๗-๙๙๙๙-๔ ต่อ ๑๒๒ โทรสาร ๐๑๒๐๐๙๙๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมโครงการ เรียนพระอภิธรรมปีปฏิ
เรียน ๑๒๒๔ กรมสนับสนุนฯ ในการนี้
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการโดยย่อ กำหนดการ และใบสมัคร

กิจกรรมคุ้มครองจริยธรรม	เลขที่รับ..... ๗๗๔	วันที่รับ ๒๘ มี.ย ๒๕๖๑
เงินเดือน	๕๕๔๑๖	เวลาเข้า ๑๔:๕๔๑๖
จำนวน	๑๐.๘๑ ผ.	เวลาสิ้น

ด้วยพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยการสนับสนุนจากท่านนายกฯ ณัฐพัชร์ อินทฤทธิ์ ได้รับการอุปถัมภ์ จากหลวงบริบาลเวชกิจ (ยี่ ลาวງក្រុ) โดยมี ดร.คุณิมาศ สุทธิสัมพันธ์ ประธานโครงการ ได้จัดเปิดสอนพระอภิธรรมปีปฏิตามหลักสูตรการศึกษาพระอภิธรรม โฉติกะวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวิทยาลัย ทุกระดับชั้นเรียน โดยเฉพาะ หลักสูตรประกาศนียบัตร ญาภิธรรมิกะเอก ๓ ชั้นเรียน หลักสูตร ๑ ปี ๖ เดือน เรียน วันอังคาร ถึง วันศุกร์ เวลา ๑๓.๐๐ น.
ถึง เวลา ๑๖.๐๐ น. หรือสนใจเรียน วันเสาร์เวลา ๐๕.๐๐ น. ถึง ๑๒.๐๐ น. และเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น. เพื่อเสริมสร้างศรัทธา และปัญญา ของผู้ศึกษา ให้มั่นคงในหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา จึงขอเชิญชวนบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ที่สนใจโปรดติดต่อได้ตามเอกสารที่แนบมาด้านี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและประسัมพันธ์ต่อไป

เรียน อธิบดีกรมฯ (ผ่าน..... กก๗.)

(นางสาวพรนิภา นุตระงษ์)
นักจัดการงานที่ปรึกษาภายใน
ยศกิจเดินหน้าที่แห่งผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ

ฝ่ายบริการ พระอภิธรรม ชั้น ๒ หอประชุม
โทร. ๐๘๕ - ๑๖๒ - ๕๐๐๗

(กรุณาลงนามด้วย)

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.คุณิมาศ สุทธิสัมพันธ์)

ประธานโครงการ

๒

เรียน ๗๗๔๑๖

เพื่อโปรด ( ) ทราบ

( ) พิจารณา

(✓) ดำเนินการ ๑๗๐๗๒๕๖๑

( ) .....

๒๗ กค. ๒๕๖๑

(นางชุมบุญ โค้วสมจิน)

รองหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
แผนกวิชาการและกิจกรรม

ວັດຖຸປະສົງຄໍ

១. เพื่อให้ພູທຽບຮັບຮັບໃຈມີຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນ
ພຣະອກິໂຮມປິງກ
  ២. เพื่ອເປັນການຮັກໝາພຣະປຣຍືຕີສາສາສ່ວນຂອງ
ພຣະອກິໂຮມປິງກນີ້ເທິງອຸ່ສືບຕ້ອໄປ
  ៣. เพื่ອໃຫ້ຜູ້ສຶກໝາມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນປຣມຕົກລະບຽນ
ອັນເປັນສກວະທີ່ເກືອກຸລແກ່ການປົງປັນຕົມຄະ
ແລະວິປັສສະນາກົມມັງກອນ
  ៤. เพื่ອໃຫ້ຜູ້ສຶກໝາມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດສຶກໝາ
ເຊື່ອມໂຍກກັບພຣະສຸດຕັນຕິປິງກ ແລະພຣະວິນຍິ
ປິງກທີ່ມີຄວາມສັນພັນທົກນໍໄມ່ຂັ້ຕແຍ້ກັນ ແລະ
ເກືອກຸລກັນ
  ៥. เพื่ອປະໂຍ້ນແກ່ຜູ້ສຶກໝາທີ່ຈະນຳມາໃຫ້
ແກ້ປັ້ງຫາໃນຫີວິຕປະຈຳວັນ
  ៦. เพื่ອເສີມສ່ວນຮັກໝາແລະປັ້ງປົງຂອງຜູ້ສຶກໝາ
ໃຫ້ມື່ນຄົງໃນຫີລັກຂຮຣມຄໍາສອນທາງ
ພຣະພູທຽບສະນາຍິ່ງ ຖ້ານີ້ໄປ
- ເປັດເທິນໄທ່ ៩ ມັງກອນ ២៥៦១
ປຸມນິເທີສັງຄາກທີ່ ៩ ມັງກອນ ២៥៦១
ຕ່ວນ ຮັນຈຳນວນຈຳກັດ

ຂ່າຍົງກ່າວເຕີບແລ້ວໃຊ້ເຕີຕົກຕ່າງໆແລ້ວມີຄວາມແລ້ວ
ໃຊ້ເຕີຕົກຕ່າງໆໃຫ້ຕ່າງໆໃດ ທີ່ຈີ້ຫຼັ້ນ

ເວລາເຮັດວຽກ

ຊັ້ນທະນາຄາ ອື່ນຕາ - ປິ່ນຕຸກ

ເຮົາ ១៣.០០ ນ - ១៣.០០ ນ

ໜັນຕຸກ ທີ້ຫຼັ້ນ

ໜັງຕຸກ ៨.០០ນ ອື່ນ ១៧.០០ນ

ການປ່າຍ ១៣.០០ ນ ອື່ນ ១៥.៣០ ນ

ວັນຄຸກຮ່າ ມີການບຣຍາຍຫຣມໃນພຣະສຸດຕັນ

ເຕີມ ມໍານາຄະໂລດູຕາ

ໂດຍທ່ານອາຈາຍ໌ ພຣະມາສມ່າຍ ອີ່ປັນໂຢ

ນ.វ. ៨ ຕັ້ນະໂລດູຕານ ດກມ.

ເຮົາ ៨.៣០ ນ - ១៣.០០ ນ

ເປີດແລ້ວ ການປາບາລີ ຫັ້ນຕັ້ນ

ໂຄຮງການ “ບາລີສຶກໝາ ເພື່ອການເຮັດວຽກພຣະອກິໂຮມປິງກ”

ໂດຍພຣະອາຈາຍ໌ຜູ້ທຽບຄຸນວຸฒີ ຈາກວັດທະນະສົງຄຣາມ

ທ່ານອາຈາຍ໌ພຣະມາສ ສູວັດຄົມປິງກ ປະ.ຮ.ສ

ເວລາເຮັດວຽກ ៨.៣០ ນ ອື່ນ ១៩.៣០ ນ

ວັນອັງຄານ, ພຸດ, ພຸດທັສາ

ຕິດຕ່ອສອບຄາມໄດ້ທີ່

ຫນ່າຍບຣິການພຣະອກິໂຮມ ຫັ້ນ ຂ

ອາການຫອປະຊຸມ ພຣະສຸມາຄມມາ

ທຸກວັນອັງຄານ ດີງ ວັນຄຸກຮ່າ

ທຣອກ໌ ອາຈາຍ໌ ສັກສິນ ແປລກນິ້ມຄິຣີ

ໄຫຍ້ ៤ ០៩៥ ០០៣ ៣៨៥

ເວັບໄພ !

ພຣະອກິໂຮມປິງກ

ເປີດເຮັດວຽກທີ່

ວັນຈັນທີ່ ດີງ ວັນເສດຖະກິນ

ພຣະສຸມາຄມແຫ່ງປະເທດໄທ
ໃນພຣະບຣມຣາຊູປັດມົກ

ໂດຍການອຸປັນນົງ

ຈາກ ລວງບຣິບາສເວທິກິນ

(ບັນ ລວງກູງ)

ເປີດສອນພຣະອກິໂຮມປິງກ

ໂດຍອາຈາຍ໌ ຜູ້ທຽບຄຸນວຸฒີ

ແກ່ພຣະກິກຊູ ສາມແນຣ ແມ່ຈີ ແລະນຸຄຄລ

ປະຫວັນໄປ ທີ່ທ່າກການພຣະສຸມາຄມ ແຫ່ງປະເທດ

ຫຍ່າ ៤ ຄັນ ພຣະອາກິຕຍ໌ ເຊຕພຣະນຄຣ

ການ. ១០៥០០

**หลักสูตรการศึกษา
อภิธรรมโชติกวิทยาลัย มจร.**

หลักสูตรประกาศนียบัตรชุพอาภิธรรมมิภกเอก
หลักสูตร ๑ ปี ๖ เดือน

นที่ ๑ → ชุพอาภิธรรมมิภกตรี (ใช้เวลาศึกษา ๖ เดือน)
→ ศึกษาอภิธรรมมัตถสังคಹะ

ปริจเนที่ ๑ จิตสังคહะ ศึกษาความหมาย ธรรมชาติ
การ จำแนกภิกขดอยย่อและพิสดาร
ปริจเนที่ ๒ เจตสิกสังคહะ ศึกษาความหมาย ลักษณะ
ความสัมพันธ์ระหว่างจิตและเจตติก
ปริจเนที่ ๖ รูปสังคહะ นิพพาน ศึกษาความหมาย
โครงสร้างประกอบ เนื้อหาของรูปและนิพ
นที่ ๒ → ชุพอาภิธรรมมิภกโท (ใช้เวลาศึกษา ๖ เดือน)
→ ศึกษาอภิธรรมมัตถสังคહะ

ปริจเนที่ ๓ ปกิณणสังคહะ ศึกษาความหมายประเภท
และ ความสัมพันธ์ ระหว่างจิต - เจตสิกที่มีต่อ^๔
เหตุ กิ หาร อารมณ์ และวัตถุ

ปริจเนที่ ๗ สมุจยสังคહะ ศึกษาความหมาย ความสำคัญ^๕
และโครงสร้าง ตามหลัก สมุจยสังคહะโดย ละเอียด
อกุศลമิสสากะ โพธิปึกษะ และสัพพะ สังคહะ

นที่ ๓ → ชุพอาภิธรรมมิภกเอก (ใช้เวลาศึกษา ๖ เดือน)
→ ศึกษาขั้นมัตถสังคณีรูปนิสสาย (มาติกาโชติก
ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระของคัม
รั้มสังคณี ประเภทของ มาติกา ,

หลักสูตรประกาศนียบัตรมัชณิมาภิธรรมิกเอก
(ป.ม.อ) หลักสูตร ๑ ปีเที่ยบมัชณิมาศึกษาตอนปลาย หรือ ม.๖

ชั้นที่ ๔ → มัชณิมาภิธรรมิกทรี (ใช้วลากศึกษา ๑๒ เดือน)
→ ศึกษาอภิชั้nmัตถสังคಹะ

ปริญเนทที่ ๔ วิถีสังคહะ ศึกษาความหมายของวิถีจิต
โครงสร้าง แลกภูมิเคนท์ ของวิถีจิต ปัญญาหารวิถี
มโนทวารวิถี การชวนะโนทวารวิถี อัปนาชวนะ
มโนทวารวิถี การจำแนกวิถีจิต โดยภูมิและ บุคคล
อย่างละเอียด

ปริญเนทที่ ๕ วิถีมุตสังคહะ ศึกษาความหมาย โครงสร้าง
แลกนోหางของวิถีมุตสังคહะ ภูมิจุกกะ ปฏิสนธิ
จุกกะ กัมมจุกกะ มนุปปัตติจุกกะโดยละเอียด

ชั้นที่ ๕ → มัชณิมาภิธรรมิกโท (ใช้วลากศึกษา ๑๒ เดือน)
→ ศึกษาอภิชั้nmัตถสังคહะ

ปริญเนทที่ ๖ ปัจจยสังคહะ ศึกษาความหมายของปัจจยะ
สังคહะตามปฏิจจะสมุปบาทนัย ความเป็นไปของ
เหตุและผลที่เกี่ยวเนื่องกันตามปัจจานนัย

ปริญเนทที่ ๗ กัมมัฏฐานสังคહะ ศึกษาความหมาย ประเภท
ความสำคัญและประโยชน์ ของ สมะกัมมัฏฐาน
และวิปัสสนา กัมมัฏฐาน

ชั้นที่ ๖ → มัชณิมาภิธรรมิกภาค (ใช้วลากศึกษา ๑๒ เดือน)
→ ศึกษาชาตุคตาส្មรบัญญัตินิสัย
ศึกษาชาตุคตาส្មรบัญญัตินิสัย (ปัญหาการณ์โซติกะ)
ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหา และประเภทของชาตุคตा
ใน นัยนาติกา อพพันตรามาติกา นัยบุขมาติกา ลักษณ์มาติกา
พาริมาติกา

หลักสูตรประกาศนียบัตรประวัติธรรมปัณฑิต
(ป.อ.บ.) หลักสูตร ๓ ปี เที่ยบปริญญาตรีเพื่อศึกษาต่อ
ในระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ได้
ชั้นที่ ๗ → มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ได้
→ ศึกษาymgk สรุปต้นนิสสัย มูลย์mgk ศึกษาความหมายโครงสร้าง
เนื้อหาสาระและประเภทของมูลย์mgk การจำแนกมูลย์mgk
หั้ง ๔ ประเภท โดยนัย ๔ การจำแนกมูลย์mgk ๔ และนัย ๔
โดยymgk ๓ ยมกสรุปต้นนิสสัย
ขันธymgk ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระและ
ประเภทของขันธymgk ปั้นผู้ติวาระ

ชั้นที่ ๘ → ขั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ (ใช้เวลาศึกษา ๑๒ เดือน)
ศึกษาymgk สรุปต้นนิสสัย (อย่างน้อยmgk ชาตย์mgk, สัจจymgk;
ศึกษาความหมาย โครงสร้างเนื้อหาสาระของอย่างน้อยmgk ชาตย์mgk
ชาตย์mgk สัจจymgk ประเภทของอย่างน้อยmgk ชาตย์mgk สัจจymgk
ปั้นผู้ติวาระ ปั้นผู้ติวาระ บริญญาภาระ

ชั้นที่ ๙ → มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ (ใช้เวลาศึกษา ๑๒ เดือน)
→ ศึกษาคัมภีร์มหาปั้นผู้ติวาระ

ศึกษาคัมภีร์มหาปั้นผู้ติวาระ (ปัจจัยโซเชียล) ศึกษาความหมาย
โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ของปั้นผู้ติวาระและประเภทของปั้นผู้ติวาระ
และ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ การจำแนกปัจจัย ๒๔
โดยความเป็นกฎศล อกุศล และอัพยากรตะ^๑
(รวมใช้เวลาในการศึกษาจนจบหลักสูตร หั้ง ๙ ชั้น)

ຮັບປະກາສນີ້ບົດປຣິບຸດວາຕີ ມຈດ.

บริจเฉทที่ ๙ กัมมังส์ฐานสังคહะวิภาค

ในบริจเฉนี้ ศึกษาความหมาย ประเภท ความสำคัญ และประโยชน์ของสมถะกัมมังส์ฐาน โดยอาศัยอรอตและภีกา ประกอบ โดย ท่านได้กล่าวถึงความแตกต่าง ของสมถะธรรมฐาน เพื่อให้เห็นว่าสมถะธรรมฐานหรือการทำสมาธินั้นเป็นการปฏิบัติเพื่อให้จิตเกิดความสงบ และเกิดอภิญญา (เกิด ฤทธิ์ต่างๆ) เท่านั้น ซึ่งไม่ใช่จุดมุ่งหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา เพราะผลของการทำสมาธิหรือสมถะธรรมฐานนั้นเป็นการข่มกิเลสไว้ชั่วขณะเท่านั้น ไม่สามารถทำลาย กิเลสได้ ถึงแม้มีการเจริญสมถะธรรมฐานถึงขั้นอรูปดาน จนได้เสวยสุขออยู่ในอรูปพรมภูมิเป็นเวลาอันยาวนาน แต่ในที่สุดก็ต้องกลับมาเรียนว่าถอยเกิดไม่รู้จักจบสิ้น ใช้เวลา ศึกษา ๑ ปี สอบวัดผล

สอนโดย อาจารย์รุจิพร ผลชาชารต์ศักดิ์

ชั้นที่ ๖ มัชณิมอาภิธรรมิกເອກ

คัมภีร์ชาตุกถา สูป์ตานิสสายน (ปัญหาพยากรณ์ ชาติกา) ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหา และ ประเภทของชาตุกถาในนัยมาติกา, อัพกัณฑ์มาติกา, นัยมุช มาติกา, ลักษณ์มาติกา, พานิชมาติกา ใช้เวลาศึกษา ๑ ปี สอบวัดผล

เมื่อเรียนจบชั้นที่ ๖ คือชั้นมัชณิมอาภิธรรมิกເອກ
รับประกาศนียบัตร ๑ ใบ

สอนโดย อาจารย์แม่ซี วงศ์ ยอดมาลัย
ชั้นที่ ๗ มหาอาภิธรรมิกตรี

ยมกสูปันนิสสายน (มูลยมก)

ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหา และประเภท ของมูลยมก และการจำแนกมูลยมก ทั้ง ๔ ประเภทโดยนัย ๔ การจำแนกมูลยมก ๔ และนัย ๔ โดยมก ๓

ยมกสูป์ตานิสสายน (ชั้นชัยมก)

ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหาและประเภท ของชั้นชัยมก บันណეติวรร, ปัวตติวรร และปริญญาวรร

ใช้เวลาศึกษา ๑ ปี สอปวัดผล
สอนโดย อาจารย์สุมาลัย พานิชย์กุล
และ อาจารย์ชนิษฐา เยงประสิทธิ์

ชั้นที่ ๔ มหาอภิธรรมิกโท

ยมกสูรปีตานิสสายนะ (อายุต้นยมก, ธาตุยมก,
สัจจายมก)
ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหาและประเภท
ของอายุตันยมก, ธาตุยมก, สัจจายมก, ปัณณัตติราเว,
ปรัตติราเว, ปริญญาราเว

ใช้เวลาศึกษา ๑ ปี สอปวัดผล

สอนโดย ท่านอาจารย์พระมหาไโพนิจ ญาณกุสโล^๒
อาจารย์กัณฑพ เวชพานิชย์

.....

ชั้นที่ ๕ มหาอภิธรรมิกเอก

คัมภีร์มหาปูງษาน (ปัจจัยโขติกะ)

แสดงถึงการทำงานของจิตขณะใกล้ตาย ขณะตาย (ๆติ)
และขณะเกิดใหม่ (ปฏิสนธิ) กล่าวถึงเหตุแห่งการตาย การ
เกิดของสตอร์ในภาพภูมิต่างๆ โดยแบ่งได้ถึง ๓๑ ภพภูมิ
มนุษย์ภูมิ เป็นเพียง ๑ ใน ๓๑ ภูมิ ขณะเวลาใกล้จะ^๓
ตายภาวะจิตเป็นเช่นไร ความรู้ใจอย่างไรจึงจะไปเกิดในภาพ
ภูมิที่ดี พระพุทธองค์ทรงอธิบายไว้อย่างชัดเจนว่า ตายแล้ว
ต้องเกิดทันที มิใช่ตายแล้ววิญญาณ (จิต) ต้องเรื่่อนเพื่อไป
หากำเนิดใหม่ และยังได้อธิบายในเรื่องของกรรม ลำดับแห่ง^๔
การให้ผลของกรรม ไว้อย่างละเอียดลึกซึ้งอีกด้วย ใช้เวลา
ศึกษา ๑ ปี สอปวัดผล

สอนโดย ท่านอาจารย์พระมหาถิรเดช จิตตุตสุไga
วัดแก้วแจำฟ้า เขตสัมพันธวงศ์ กทม.

ชั้นที่ ๕ มัชฌิมอภิธรรมิกโท

ปริเจทที่ ๔ ปัจจยสังคಹะวิภาค

ศึกษาความหมายของปัจจยสังคહะ ตามปฏิจสมบู-
บทนัย ความเป็นไปของเหตุ และผลที่เกี่ยวเนื่องกันตามปัจ-
จานนัย

ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหา สาระของคัมภีร์ขั้มม
สังคเนี ประเกทของมาติกา ติกมาติกา ทุกมาติกา อภิชั้มม
ทุกมาติกา สุตดันติกทุกมาติกา ในการจำแนกมาติกา
ต่าง ๆ ฯลฯ ใช้เวลาศึกษา ๖ เดือน

สอนโดย ท่านอาจารย์พรมหาบุญสัง พยตติ
จากวัดราชสิงขาว กทม.

ชั้นที่ ๔ มัชณิมาภิธรรมิกตรี

ปริเจนที่ ๔ วิถีสังคหนะ

ศึกษาความหมาย โครงสร้างและกฎเกณฑ์ของวิถีจิต
ปัญจทรารวิถี, มโนทรารวิถี, การชวนมโนทรารวิถี, อัป-
นาชวนมโนทรารวิถี, การจำแนกวิถีจิตโดยภูมิและบุคคล

ปริเจนที่ ๕ วิถีมุตตสังคหนะ

ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหาของวิมุตต-
สังคหนะ ภูมิจตุกกะ ปฏิสนธิจตุกกะ กัมมจตุกกะ มรรคบ
ปัตติจตุกกะ

ศึกษาความหมาย โครงสร้าง เนื้อหาและประเกทของ
ปัญจาน สรุปเนื้อความ ๓ ประการ การจำแนกปัจจัย
๒๔ โดยความเป็นกุศล อกุศล และอพยกาตะ^๑
ใช้เวลาศึกษา ๑ ปี สอนบัดผล

สอนโดย อาจารย์พระราชา ฐิตสีโล
อาจารย์ ติสกฤต สาสนเวช

รวมใช้เวลาในการศึกษาจนจบหลักสูตร ทั้ง ๙
ชั้น ๗ ปี ๖ เดือน จบชั้นที่ ๙ มีคุณสมบัติเทียบเท่า^๒
ปริญญาตรี

อภิธรรมรองบัณฑิษฐ “วันเสาร์” ชั้นต้น
ชั้นจุพ.ตรี สอนโดย อ.พัชริน แปลกพงษ์ศิริ
ชั้นจุพ.โท สอนโดย แม่ชีนฤมล วุฒิภาคไพราก

เวลาทำการสอน

๑๗.๐๐ - ๑๖.๐๐ น

ทุกวันอังคาร ถึงวันเสาร์

หลักฐานในการสมัครเข้าศึกษา

๑. รูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว ๒ ใบ ไม่สวมแว่นตาดำ
๒. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
๓. สำเนาทะเบียนบ้าน

เวลาเรียน วันอังคาร ถึง วัน พุธ (เรียน
วันหยุดราชการ)

ติดต่อขอรับการเรียนการสอนได้ทุกวัน
อาจารย์พัชริน พลกพงษ์คิริ
นางสาวพัชรินทร์ พร้ายสำเร็จผล
ชั้น ๒ อาคารเรียนพระอภิธรรมพุทธศาสนาฯ
เลขที่ ๔๐ ถนนพระอาทิตย์ แขวงชานสังเคราะห์

กทม.

แสดงการนำจิตและเจตสิกมาสัมพันธ์ กับหมวด
ธรรม ๖ หมวด ได้แก่ ความรู้สึกของจิต (เหตุแห่ง^๑
ความดีความชั่ว (เหตุ) หน้าที่ของจิต (กิจ) ทางรับรู้ของจิต
(ทวาร) สิ่งที่จิตรู้ (อารมณ์) และที่ตั้งที่อาศัยของจิต (วัตถุ)
ประจิเวทที่ ๗ แสดงธรรมที่ควรรู้และสำคัญ อาย่างเช่น
อุปทานขั้นธ์(ได้แก่ขั้นธ์ที่ถูกอุปทานยึดมั่นอย่างเหนียวแน่น)
อายุตนะ ๑๒ (สิ่งเชื่อมต่อเพื่อการรู้อารมณ์) มາตุ ๑๙
(สภาพที่ทรงไว้ซึ่งสภาพของตน ๆ) อริยสัจ ๔ (ความจริง^๒
ของพระอริยะเจ้า) และโพธิปักขิยธรรม (ธรรมที่เป็นบทฐาน
ในการตรัสรู้ หรือเป็นธรรมที่เกื้อหนุนแก่อริยมรรค) มี ๓๘
ประการ คือสติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปาน ๔ อิทธิบาท ๔
อินทรีย์ ๔ พลัง ๔ เพชรเมือง ๗ และอริยมรรคเมือง ๘
ใช้เวลาศึกษา ๖ เดือน

สอนโดย อาจารย์แม่ชี นฤมล วุฒิภาดา ไฟศาลา
ชั้นที่ ๓ จุฬาภรณราชมิลเลก

ศึกษาวิชาธัมมสังคโนสูปนิสส yay (มาติกาโซติกะ)

ไม่ว่าจะเป็นประเพณีศรัทธา อกุศลจิต วิบากจิต กิริยาจิต
มหัคคตจิต และโลภตตรจิต

ปริเจนท์ ๒ เจตสิกสังคหวิภาค

แสดงเรื่องเจตสิก คือ ธรรมชาติที่ประกอบกับจิต
มีทั้งหมด ๕๔ ลักษณะ แบ่งเป็น เจตสิกที่ประกอบกับจิตได้
ทุกประเภท เจตสิกฝ่ายอกุศล และเจตสิกฝ่ายอกุศล

ปริเจนท์ ๖ รูปสังคหวิภาค และนิพพาน

แสดงองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ของมนุษย์
และสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย นั่นคือรูป ร่างกาย (รูปธรรม) โดยแบ่ง
รายละเอียดออกเป็นรูปต่าง ๆ ได้ ๙๘ ชนิด และอธิบายถึง
สมภูมาน (เหตุ) ในการเกิดรูปต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดพิสดาร
ในชั้นรูปอาภิธรรมมิกต์ นี้ ใช้เวลาศึกษา ๖ เดือน

สอนโดยท่านอาจารย์ พระครุภawan อธิรคุณ ว.

และ อาจารย์ พัชริน พลกพงษ์ศิริ

ชั้นที่ ๒ รูปอาภิธรรมมิกต์

ปริเจนท์ ๓ ปกินณะสังคหวิภาค

๑๗

๑๘

ประโยชน์จากการศึกษาธรรมะอภิธรรม

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาธรรมะอภิธรรม มีอยู่
หลากหลายประการ ที่สำคัญมีดังนี้-

๑. การศึกษาธรรมะอภิธรรม จะทำให้เข้าถึงแก่นของ

พระพุทธศาสนาพระธรรมอภิธรรม เกิดจากพระ
สัพพัญญุตญาณของพระพุทธเจ้า การเข้าถึงพระธรรมจึง
เท่ากับเข้าถึงพระปัญญาคุณของพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง

๒. การศึกษาธรรมะอภิธรรม ก็คือการศึกษาธรรมชาติการ
ทำงานของกายและใจ ซึ่งเป็นธรรมชาติที่มีอยู่ในตัวเรา และ
สัตว์ทั้งหลาย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของ
จิต (วิญญาณ) เรื่องเจตสิก เรื่องอำนาจจิต เรื่องวิถี
เรื่องกรรม และการส่งผลของกรรม เรื่องการเรียนรู้ด้วยการเกิด
เรื่องสัตว์ในภพภูมิต่าง ๆ และเรื่องกลไกการทำงานของ
กิเลส ทำให้รู้ว่าชีวิตของเราในชาติปัจจุบันนี้มาจากการที่
มาได้อย่างไร มีอะไร

เป็นเหตุเป็นปัจจัย เมื่อเข้าใจในคำสอนขั้นแล้ว ก็จะรู้ว่า
ตายนี้ไปในแนวนี้ และไปได้อย่างไร อะไรเป็นตัวเชื่อมโยง

๑๔

ระหว่างชาตินี้กับชาติน้ำ ทำให้มีความสัมภัยว่าด้วยแล้ว
เกิดอีกหรือไม่ นรา สรรค์ นั้นมีจิตใจหรือ ทำให้มีความเข้าใจ
เรื่องความและการส่งผลของธรรม (วิบาก) อย่างละเอียด
ลึกซึ้ง

๓. ผู้ศึกษาพระอภิธรรมจะเข้าใจเรื่องปรมัตถธรรม หรือ
สภาวะธรรมอันจริงแท้ตามธรรมชาติ ในพระอภิธรรมจะแยก
สภาวะออกให้เห็นว่าทุกสิ่งไม่ใช่ตัวตน "ไม่ใช่สัตว์" "ไม่ใช่บุคคล"
ทั้งสิ้น คงมีแต่สภาวะธรรม คือจิต เจตสิก รูป ที่วนเวียนอยู่ใน
ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย โดยอาศัยเหตุอาศัยปัจจัยอุดหนุนซึ่ง
กันและกัน เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป เกิดขึ้นใหม่แล้วก็ดับไปอีก มี
สภาพเกิดดับอยู่ เช่นนี้ตลอดเวลานานแสนนานไม่ว่ากี่แสนชาติ
กี่ล้านชาติมาแล้วที่สืบท่อ กันอยู่ เช่นนี้โดยไม่ว่าจะเป็นสิ่น แม่โค จะ
รู้หรือไม่ก็ตาม สภาวะธรรมทั้ง ๓ นี้ก็ทำงานอยู่ เช่นนี้โดยไม่มี
เวลาหยุดพักเลย สภาวะธรรมหรือธรรมชาติเหล่านี้มิใช่เกิด
จากพระผู้เป็นเจ้า พระพรหม พระอินทร์ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใด
ๆ เป็นผู้บันดาลหรือเป็นผู้สร้าง

หน่วยบริการพระอภิธรรมมุทธรัสมหาคมแห่งประเทศไทย ไทย ในระบบราชปัฐม์ เปิดสอน

อภิธรรมมัตถสังคಹะ

หลักสูตรการศึกษา อภิธรรมใช้ติกรรมวิทยาลัย มจธ.
หลักสูตรประกาศนียบัตรจุฬาภรณอภิธรรมมิกะอก
หลักสูตร ๑ ปี ๖ เดือน

อภิธรรมมัตถสังคહะ หมายถึง คัมภีร์ซึ่งรวบรวมเนื้อความ
ของพระอภิธรรมทั้ง ๗ คัมภีร์ อันแบ่งเป็นแบบเรียนเร็ว
พระอภิธรรมแบ่งออกเป็น ๙ ป焦急eth (๙ ตอน) แต่ละ
ป焦急eth มีเนื้อหาโดยสรุปได้มีดังนี้.

ชั้นที่ ๑ จุฬาภรณอภิธรรมมิกะอก

ป焦急eth ๑ จิตสังคหวิภาค

แสดงเรื่อง ธรรมชาติของจิต ประเภทของจิต ทั้ง
โดยย่อ และโดยพิสดาร ทำให้เข้าใจถึงจิตประเภทต่าง ๆ

พระอนุรุทธาจารย์ ได้อาศัยพระอภิธรรมทั้ง ๗ คัมภีร์ มาเป็นหลักในการเรียนบเรียงพระอภิธรรมฉบับย่อ และเรียกชื่อ คัมภีร์นี้ว่า พระอภิธรรมตัณฑสังคหะ

อภิธรรมตัณฑสังคหะ แยกออกเป็น อภิ + ธัมม + อัตถ + สัง + คหะ

อภิ = อันประเสริฐยิ่ง

ธัมม = สภาพที่ทรงไว้ไม่มีการผิดแปลงผันแปร

อัตถ = เนื้อความ

สัง = โดยย่อ

คหะ = รวมรวม

๖

๑๕

๔. การศึกษาพระอภิธรรม จะทำให้เข้าใจสภาวะธรรมอีกประการหนึ่ง อันเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา ที่ต้องการให้เข้าถึง นั่นคือ พระนิพพาน หมายถึงความหลุดพ้นจากกิเลส ตัณหา ผู้ที่ปราศจากกิเลสตัณหาแล้วนั้น เมื่อสิ้นชีวิตลงก็จะไม่มีการสืบท่อของจิต เจตสิก และรูป อีกต่อไป ไม่มีการสืบท่อภพชาติ หยุดการเวียนว่ายตายเกิด พ้นจากทุกข์ทั้งปวงโดยสิ้นเชิง จึงกล่าวได้ว่าพระนิพพานเป็นธรรมชาติที่ปราศจากกิเลสตัณหา เป็นธรรมชาติที่ดับทุกข์ โดยสิ้นเชิง และเป็นธรรมชาติที่พ้นจากขันธ์ แต่พระนิพพาน ก็มิใช่เป็นแดนสุขาวดีที่เป็นอมตะและเพียบพร้อมด้วยความสุขล้วนๆ ตลอดนิรันดร์กาลตามที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ

๕. การศึกษาพระอภิธรรม จะทำให้เข้าใจคำสอนที่มีคุณค่าสูงสุดในพระพุทธศาสนา เพราะแก่การให้ทาน รักษาศีล และการเจริญสมารถก็ยังมิใช่คำสอนที่มีค่าสูงสุด ในพระพุทธศาสนา เนื่องจากเป็นเหตุให้ต้องเกิดมารัปผลของกุศลเหล่านั้นอีก ท่านเรียกว่า วัชกรกุศล เพราะกุศลเหล่านี้

ยังไม่ทำให้พ้นไปจากการเรียร่วายตามเกิด
ค่าสูงสุดในพระพุทธศาสนานั้น คำสอนที่มี
คือ การปฏิบัติวิปัสสนา
กรรมฐานตามแนวหาสติปัฏฐาน และเพื่อให้

เห็นว่าทั้งนามธรรม (จิต เจตสิก) และรูปธรรม (รูป) มีสภาพ
ที่ไม่เที่ยง ทนอยู่ไม่ได้ ไม่ใช่ตัวตน บังคับบัญชาไม่ได้ มีการ
เกิดดับ ๆ ตลอดเวลา หาแก่นสาร หาตัวตน หาเจ้าของไม่ได้
เลย เมื่อมีปัญญาเห็นแจ้งในสภาวะธรรมตามความเป็นจริง
เช่นนี้แล้ว ก็จะนำไปสู่การประหนณกิเลสและเข้าถึงพระ
นิพพานได้ในที่สุด

๖. การศึกษาพระอภิธรรม จะทำให้เข้าใจเรื่องอารมณ์
ของวิปัสสนา ซึ่งต้องมีนามธรรม (จิต เจตสิก) และรูปธรรม
(รูป) เป็นอารมณ์ ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานได้ถูกต้อง
การปฏิบัติก็ย่อมได้ผลตามต้องการ

๗. การศึกษาพระอภิธรรม เป็นการสั่งสมปัญญาbam
ที่ประเสริฐที่สุด ไม่มีวิทยาการใด ๆ ในโลกที่ศึกษาแล้วจะทำ
ให้เกิดปัญญาอู้เจ็บโลกได้เท่ากับการศึกษาพระอภิธรรม

อธิบายความใน อภิชัยน์เตชะคหะบกรอน

อธิบายว่า.-

ประมาณปี พ.ศ. ๑๙๐๐ มีพระเถระผู้ทรง
ความรู้ในพระไตรปิฎก ท่านหนึ่งมีนามว่าพระอนุรุทธะ
(พระอนุรุทธากจารย์) ท่านเป็นชาวภาษาวิลกัญชิ แขวงเมืองมัท
ราช ภาคใต้ของประเทศไทยเดิม ท่านได้มารักษาพระ
อภิธรรมอยู่ที่วัดตตมูลสามารถ เมืองอนุราธบุรี ประเทศ
ลังกา จนมีความแตกฉานและได้รับยกย่องว่าเป็นปราชญ์
ทางพระอภิธรรมท่านหนึ่ง ต่มา ท่านได้รับอาสาจากนัม
พระอุบาสกผู้เป็นไทย ให้ช่วยเรียบเรียงพระอภิธรรมปีฎก ซึ่ง
เป็นคัมภีร์ที่ละเอียดลึกซึ้งมากนั้นให้สันและง่าย เพื่อสะดวก
แก่การศึกษาและจดจำ ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้เกิด
ประโยชน์แก่ผู้ที่ได้ศึกษาพระอภิธรรม

๙. การศึกษาพระอภิธรรม เป็นการช่วยรักษาหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ให้อันตนรุ่นหลัง และเป็นการช่วยสืบต่อพระพุทธศาสนาให้มั่นคงถาวร
ตลอดไป.

ປະລຸງາໄກສຸສົມ ປະໂຫໂຕ
ປະລຸງາເປັນແສງສວ່າງ ໃນໄກ

ອົກົດນິນິດສົ່ງຄະ

ໂດຍ ອ.ນິ້ຊີນ ແປລກພັງທີ່
ອົກົດນິນິດ

MA. ພຸດທະສົມທະນາບູນທຶດ ມາຮວິຖາລີ່ມ ມາຮຸ່ຈ້າລກຕອນຣາຊ
ວິຖາລີ່ມ

ໜ່ວຍບໍລິການພະອົກົດນິນິດ
ນູກຄລ່ມນາຄນແຫ່ງປະຫວັດໄກ ໃນມະນະນຸມ
ຮາຊູປຳລົມກໍ
ນ້ຳນາງາຍເບື້ນນູກຄບູ້ງ